

TĖVIŠKĖS ALDAI

Nr 23 (1760) 1991 m. birželio mėn. 18 d. XXXVI METAI Melbourne

KANKINIO KELIAS

Rašo Algimantas Andreika

Šiandien pas mus linksmai šyposi Dievo išminties vaisius - saulutė... Labai Jums dėkoju, kad priminėt man, jog esu dar kažkam reikalingas, kad galiu būt dar naudingas. Jūsų leidžiamą žurnalą „Saltinis“ gavau. Dėkoju už pasiūlymą bendradarbiauti Jūsų žurnale. Su šiuo įdomiu žurnalu man teko susitikti 1973 metais, lankantis pas giminaitį kun. kan. Petrą Raudą, Svėdasuose (Sibiro kankinį, dabar velionį. Taigi geležinę uždangą Saltinis pralaužė prieš 27 metus. Red.) Bet ar patenkinsiu Jūsų lūkesčius? Tačiau tikiu Dievo malone, viskas Jo valioje.

Bet pradžia, manau, turiu Jums pristatyti. Siunčiu Jums kelis dokumentus, gal pravers. O dabar šiek tiek apie save ir galimos mano gyvenimo perspektyvos.

Aš, Algimantas Andreika, Antano gimiau 1950 m. birželio 13 d. Klaipėdos mieste. 1955 m. per kratą mūsų bute „susipažinau“ su NKVD. Tada buvo suimta mano tėvo mama, mano močiutė, kuri taip ir dingo Sibiro tyruose. 1957 metais iš Sibiro tremties sugrįžo mano seneliai iš mamos pusės. Iki 1967 metų gyvenau Klaipėdoje, Sukilėlių gatvėje. Miesto IV-je mokykloje baigiau 8-ias klases. 1966 m. mėginau įstoti į jūreivių mokyklą. Nepriėmė dėl tos priežasties, kad mano seneliai už ryšius su vokiečiais karo metu bei kontaktus su Lietuvos partizanais pokario metais buvo ištremti į Sibirą. 1966 m. rudenį mane pradėjo kviesti į karinį komisariatą, stoti karinėm įskaiton, - tarnybai sovietų kariuomenėje. Pradėjau slapstytis ir 1967 m. rudenį buvau priverstas slapta išvažiuoti iš Lietuvos. Pasirinkau Vidurinę Aziją. Nuo 1967 iki 1970 metų pabaigos ten gyvenau.

Dirbau, sportavau, mokiausi. 1970 m. gale KGB mane susekė ir išsiuntė „tarnauti“ į sov. armiją Tolimuose Rytuose, prie Kinijos sienos: Amurskaja obl., m. Raičichinsk, karinė dalis - Nr. 01ZOZ. „Tarnyba“ buvo ištisa kančia. Kaip su jaunuoliais iš Pabaltijo elgiamasi sovietų armijoje dabar žino visas pasaulis, - tai kalėjimas be teismo... Tokia padėtis buvo ir mano „tarnybos“ metu. Pavogė kryželį, reikalavau gražinti, už tai visai buvau persekiojamas, įžeidinėjamas, mušamas. Kitaip ir nevadindavo kai vokiečiai, fašistas..., kad mažai mes jus šaudėme ir t.t. Pagaliau 1971 m. vasario mėn. buvau suspardytas už tai, kad atsisakiau stoti į komunistinio sovietų jaunimo Lenino organizaciją (komjaunimą). Sužalojo stuburą, beveik 4 mėn.

buvo paralyzuotos abi kojos - tapau invalidu. Iki 1971 m. rudens „gydė“ mane karinėje ligoninėje Belogorsko m. k./d. 74040. Tų pat metų gale mane nurašė kaip invalidą. Sugrįžau į Klaipėdą, gydžiausi. Bet tikiu, kad tik Dievas man padėjo. Sustiprėjau, išvažiuavau į Vilnių ir įstojau dirbti į Respublikinius knygų rūmus - bibliografu - redaktoriumi. Už dalyvavimą Romo Kalantos laidotuvėse KGB emė stipriai persekioti.

Du metus mėginau įstoti į Kauno kunigų seminariją, bet sutrukdė KGB, nes atsisakiau būti jų agentu. 1973 m. rudenį įstojau į Vilniaus Universiteto filologijos fakulteto paruošiamąjį kursą, bet KGB pastangų dėka teko iš ten pasitraukti. 1974 m. pradžioje teko palikti darbą ir knygų rūmuose, - tapau bedarbiu, o KGB vis spaudė. Mamos kvietimu iki 1975 m. rudenio gyvenau Klaipėdoje. Iš prekybos uosto mokymo kursų išmetė už gėlių padėjimą kapinėse Romo Kalantos antrųjų

susideginimo metinių proga. 1974.V.17 d. buvau nuteistas 10-čiai parų daboklės. Klaipėdos KGB tardytojai Bertulis, Ramanauskas tiesiog terorizavo, trukdė grįžti į Vilnių, sakė, kad jiems bus patogiau mane „tarybiškai auklėti“ mažoje Klaipėdoje nei Vilniuje. Todėl tam, kad grįžti į Vilnių 1975 m. rudenį slapta įstojau į Vilniaus prekybos mokyklą. KGB tai pavėluotai pastebėjo, ir aš ją baigiau eksternu - 1. gerai, nes mane palaikė pedagogai. Tokiu būdu įgijau teisę prisiregistruoti Vilniuje, o tai reiškia - galimybę vėl stoti į universitetą. Metus dirbau alaus bare „Zemaičių alinė“, o 1977 m. įstojau į universitetą. Bet kadanti atsisakiau dirbti KGB - mano padėtis pablogėjo. Buvau išmestas iš darbo, 0 1978 ir iš universiteto. (1989 m. atstatė). 1978 m. rudenį eidamas namo, gavau peilio smūgį į paširdžius. Operavo. Per stebuklą likau gyvu. 1978 m. rudenį žmona gavo bendrabutį Brolių gatvėje. Ten ir gyvenau iki suėmimo 81 m.V.25 dienos. 1978 spalio 13 d. gimė sūnus, vardas - Vytiš.

1980 m. liepos 21 d. proga atsisakiau sovietinės pilietybės, kuri, mano supratimu, žemina žmogaus prigimtį, garbę bei Dievo esmę. Si pilietybė mano buvo primesta brutalia jėga. Aš taip pat išreiškiau savo protestą prieš Rusijos imperiją, okupavusią dalį Vokietijos, Vengriją, Lenkiją ir t.t., o taip pat ir Baltijos valstybes - 1940 metais.

Visus dokumentus išsiunčiau į Kremlį - Brežneviui. Už tai ir vėl likau be darbo, gyvenau iš invalido pensijos. Mano pogrindinė veikla, kuri tęsėsi nuo 16 metų buvo nutraukta 1981 m. gegužės 25 d. KGB mane suėmė pagal Lietuvos TSR Baudžiamoję kodeksą 68 str. Po 11 mėnesių tardymo mane nuteisė 4 metams griežto režimo lagerio ir dar 5 metams Sibiro tremties. Politinis lageris, kuriame sėdėjau yra: Mordovskaja ASSR, Tengušskij raj. nos. Baraševo ž-cha 385/3-5. Už savo teisių gynimą 1983.III.10 d. lagery mane nuteisė dar 6 mėnesiams laisvės atėmimo pagal KGB sufabrikuotą bylą. Lagery visai kankino. Nuėmė invalidumą, o už darbo normos neįvykdymą visai bausdavo. Ir tik a.a. Petro Paulaičio bei kito mūsų partizano Algirdo Ziprės (atsėdėjusio 25 metus) pastangų dėka man buvo atstatyta II invalidumo grupė... Kaliniui didžiausia ir sunkiausia tenka dalia, jei ji ilgai vežioja etapais per kalėjimus. Tai man teko patirti, o su menka mano sveikata tai ištvėriau tik Viešpaties palaikomasi...

KGB man keršijo; dar tardymo metu KGB majoras Vilimas grasino, kad patampys etapais, ir taip gausiu galą. Taigi, nuo 1985 m. V. 30 d. iki 85 m. XII. 11 d. ištisą kančių, skausmo karuselę - vežiojo mane per baisiuosius Rusijos kalėjimus. Tai pati sunkiausia KGB bausmė už nepaklusnumą. Bet nėra tokio blogio, kuris neišeitų į gerą. Galutinai išmokau skirti grūdus nuo pelų. Giliai pamilau žmogų su visais jo teigiamumais bei blogybėmis, priartėjau prie Dievo. Meilė ir atlidumas žmogui man tapo gyvenimo pamatu... Tačiau visai praradau sveikatą, išmušė dantis, pjūdė šunimis, o 1985 m. rugpjūčio 3 d. naktį Krasnojarsko kalėjimo kapitonas Dobrinas su kitais man uždėjo antrankius, pakabino ant kobinio. Mušė už tai, kad reikalavau gerbti žmogaus Dieviškąją prigimtį, gerbti tarptautines teises, padaryti remontą ir t.t. Mušė ir reikalavo, kad prisipažinčiau, jog aš dirbau ir Vokietijos žvalgybai. Su užlauztom už nugaros rankom iškabėt įmanoma 5-7 min., o po to prarandi sąmonę. Po to atsibundi ant cementinių grindų, ledinis dušas ir vėl ant kobinio, ir taip kelis kartus... Tik po šios egzekucijos galėjau įsivaizduoti kokį skausmą už visus mus patyrė Kristus. O Jo nukržiavimas buvo milijonus karų skaudesnis bei gilesnis, nes Jo kancija buvo sąmoninga...

Tą naktį kalėjimo rūsy pirmą kartą patyriau didžiulį saldų džiaugsmą, kad nugalėjau skausmą, baimę. Ten galutinai supratau, kad Vakarų civilizacijos priešas ne tik vienpartinė komunistų sistema, kad po atšilimo bus speigai... 1985 m. XII. 11 d. pirmą kartą po pusės metų pamačiau ryškia saulę, sniegą. Apakau. Gydė nuo akių nervų uždegimo. Tremtį buvau Krasnojarsko kr. Bogučanų raj. km. Pinčuga - ant Angaros upės kranto. Buvau įdarbintas bendrabučio sargu. Tik Dievo bei gerų žmonių dėka likau gyvas. Ypač dažnai man rašė, siuntė siuntinėlius iš Vokietijos, JAV, Kanados, mažiau iš Anglijos ir Australijos. Tokiu būdu gelbėjo nuo bado. Dėkui visiems tiems mano globėjams! Telydi Jus Viešpaties malonė!

Vakarų pasaulio stabili ekonomika, kuri iš esmės neprieštarauja Bažnyčios mokslui, utopinė bei nusikalstama Maskvos kruvina ideologija privertė laikinai atsitraukti „pagimdė“ perestroiką, kurios paskutinė fazė manau bus šurpi ne tik Rytuose... Maskvai reikalinga valiuta, technologija, bet jos tikslas - išgelbėti supuvusią imperiją. Taigi, tik Vakarams ir esu dėkingas už man sugrąžinta laisvę. Komunistai ir man paleido Lietuvon pirma laiko, - sudie Sibire! O lagerio KGB majoras Cebakovas man garantavo, kad tremties gale man dar pridės 10 metų kalėjimo už... mėginimą išprievartauti? Klausiau: kodėl?

- Tau galas, o mums politinė, propagandinė nauda...

Tikriausiai Dievui nereikėjo naujos ir šurpios mano kancios, todėl nuo 1987 m. gegužės mėnesio aš vėl Vilniuje.

„Saltinis“ 1990

Alytuje mirė marionas kun. Antanas Liesis, MIC, gegužės 17 d. Mūsų turimais duomenimis tai jau trečias miręs Vilkaviškio vyskupijoje ir 12-asis miręs Lietuvoje kunigas.

Minint tą baisų birželį

Brangus Broliai ir Seserys Lietuviai

Šiandien minėdami tą baisų birželį, tačiau susikaupkime ir prisiminkime savo brolius ir seses, kurie prieš 50 metų nukentėjo nuo bolševikinio genocidinio teroro.

Jau suėjo 50 metų, kai tas baisusis, šturpusis birželis primena mums kas met ta didelę lietuvių tautos nelaimę ir genocidinę tragediją. Kada rusai komunistai kankino, žudė ir trėmė mūsų brolius ir seses lietuvius į Sibirą ir į kitus Sovietų Sąjungos kraštus.

Mums lietuviams stebiant „Holocaust“ filmą, nedavė ramybės mintis: kada bus sudaktos filmos apie rusų komunistų įvykdytą lietuvių tautos genocidą? Kas parodys pasauliui išgyvenimus ramios, nekaltos artojų tautos vaikų, išplėštų jėga iš namų, atplėsti nuo savo tėvynę ir žemę, kurią jie prakaitu laistė, savo puslėtom rankomis ją purino. Kas parodys pasauliui ką jie išgyveno, kai užkaltauose gyvulinuose vagonuose be elementariųjų patogumų, kaip skerdyklon vežamus gėvijus, juos išgabeno į nežinią ir žiauriausias kančias į lėtą bado mirtį? Dauguma žydų buvo nužudyti kulikovaidžių ugnimi, dujomis ar kulka. Mirtis dažniausiai buvo greita. Bet kai vežami į tremtį lietuviai iškentėjo kančios agoniją, kai jie-kudikiai, maži vaikai, moterys, seneliai, troško be oro, alpo be vandens lašo, kentėjo bado kančias be pagalbos, be vilties spindulėlio. Ar jie buvo nusikalteliai? Jie nieko blogo nebuvo padarę nieko nenuskraudė. Jie pasižymėjo darbštumu, sąžingumu, vaisiningumu ir meilė savo kraštui. Tai už ką tokios kančios, toks žiaurus likimas? Gi todėl, kad jie mylėjo savo tėvynę Lietuvą ir savo kraštą, kad sunkiai dirbdami pelnėsi sau duona, kad jie norėjo gyventi laisvi. Rytinis kaimynas jiems tos laimės pavydėjo.

Procentaliai lietuvių tautą per tuos metus labiausiai ir daugiausiai pasautyje nukentėjo, o ypač nuo tų trijų masinių žudikų, būtent: Stalino, Brežnevo ir dabar nuo Gorbačiovo. Ir dar anksčiau buvo prisidėję Hitlero nacai-vokiečiai, kurie Lietuvoje gaudė mūsų brolius ir seses, prevarta vežė sunkiems darbams į Vokietiją. Lietuva, per sovietų, vokiečių okupacijos, praradusi viena trečdajį savo geresnių ir ištikimiausių gyventojų. Ar tai mes turime tylėti, nekam nieko nesakyti už tas ivykdytas lietuvių tautai skraudas! Ne, mes turim sukti filmas, ieškoti tuos nusikaltėlius, kurie nusikalto mūsų tautai. Lietuvoje ir šiandien dar tebekenčia tą Gorbačiovo prespaudą. Ir šiandien dar Gorbačiovo armija žudo, drasko ir gauda mūsų tautiečius jaunuolius ir sovietų karinę tarybą.

Rašo Balys Steckis

Jei pasiduosime apatijai, rūpinsimės tik savo asmeniniais reikalais, tai bus maža lietuviams tautiečiams Lietuvoje parama. Šiais laikais daug mūsų važinėjo į Lietuvą tik asmeniniais reikalais,

tuos mes savo tautiečius ne paremsime, tik daugiau nualimsime. Jei tik rūpinsimės savo malonumais, pramogomis, būsim „mirusios sielos“, „mirusi tauta“. Dieve, atsimink mūsų mirusius tautiečius, kankinius, kurie ir šiandien kankinasi ir žūsta už laisvę Lietuvoje.

Taip atrodančiose tremtinių kapinėse Igarkoje teko ieškoti lietuvių palaikų, kuriuos artimieji norėjo parsivežti Lietuvon. Nuotr. A. Petroko

Gražus Amerikos lietuvių sumanymas

Kun. K.J. Ambrasas

Siemet sukanka 40 metų, kai buvusieji tremtyje Lietuvos vyskupai paaukojo savo kraštą Nekalčiausiai Marijos Sirdžiai. Amerikos lietuviai prašo, kad šia atmintina proga lietuviai, ypač vyskupai pakartotų šį pasiaukojimą ir kuo plačiau jį paminėtų. Užjūryje gyvenantieji mūsų broliai ir seserys kviečia savo maldomis kuo daugiau įsijungti į šį judėjimą, kad Dievo Motina globotų Lietuvą ir padėtų galutinai atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Šia proga lietuvių katalikų išeivijos sielovadai skirtasis vyskupas Paulius Baltakis išleido specialų kreipimąsi, kuriuo ragina visus gerbiamus klebonus paskelbti šių metų gegužės 12-ąją maldos ir atgailos dieną, paskatinti tikinčiuosius, kad būtų pildomi Marijos prašymai ir atnaujintas pasiaukojimas Jos Nekalčiausiai Sirdžiai.

Si diena ypatingai svarbi visiem mums, nuo gegužės 10-osios lig 13-osios Popiežius Jonas Paulius II-asis savo 50-ąją kelionę į užsienį skyręs kaip tik Portugalijon, o paskutinąją savo apaštalinio lankymosi dieną - gegužės 13-ąją, vidurdienį Fatimos šventovėje aukos šv. Mišias ir prisimins dešimtąsias metines, kai jis, paplūkęs kraujais, sunkiuo kulkų suvarpytas šv. Petro Bazilikos aištėje. Šv. Tėvas padėkos Sventčiausiai Mergelei Marijai, ypatingai savo ir viso pasaulio Globėjai, už tą nuostabią dovana, kurią ji išmeldė iš savo sūnaus jam sėkmingai sugrįžti į gyvenimą kaip kadaise buvo paaukotas Nekaltojo

kraujas ant Golgotos, taip ir Jo Vietininkui buvo leista prisidėti prie šios tebesitęsiančios viso pasaulio galutinio atpirkimo Aukos. Prisidėkime kiekvienas prie mūsų šv. Tėvo apaštalinės padėkos kelionės į Fatimą ir savo malda, komunija nuosirdžia auka, pasninku ir santūrių gyvenimų padėkime savo tautai ir visam pasauliui kuo greičiau atsigręžti į Marijos gerumo rodomą dvasinio atsinaujinimo kelią. Šia proga pasiklausykime lietuvių išeivijos sielovados reikalams skirtą vyskupo Pauliaus Baltakio kreipimosi į gerbiamus klebonus ir visus tikinčiuosius, o kartu ir užsienio lietuvių suorganizuoto „Mėlynosios Armijos sąjūdžio“ prašymo, kad sutartina būtų organizuojamos gegužinės pamaldos, o spalį - kalbamas Rožančius.

LRTV

ALGIS TAŠKŪNAS OAM

Karalinės Gimtadienio šventės proga iš 15 milijonų Australijos gyventojų būrelis buvo apdovanotas iškiliais ordiniais. „The Australian“ birželio 10 d. paskelbtame apdovanotojų sąraše buvo tik vienas lietuvis - iš Tasmnijos Hobarto Algis Taškūnas. Jis apdovanotas Bendrosios Divizijos eile OAM - Awarded the Medal of the Order in the General Division OAM, for service to tertiary education administration and to the Baltic communities. (Už universitetinio auklėjimo administraciją ir Pabaltiečių bendruomenių tarnybą.) Sveikiname Algimantą Patricijų Taškūną už jam suteiktą garbingą atžymėjimą!

Published by Val. Čižauskas
38 Coghlan St., Nidre, 3042
President of the Lithuanian
Catholic Federation

ĮVYKIAI

Paryžiuje-Prancūzijos nacionalinės asamblėjos, Parlamento, rūmų vienoje salėje buvo demonstruotas dokumentinis filmas apie tragiškuosius įvykius Vilniuje sausio tryliką, ir vėliau Rygoje. Šturpaus dokumentinio filmo apie sovietų kariškių smurto veiksmus Pabaltyje demonstravimą surengė prancūzas deputatas Pelchat, kuris šių metų kovo mėnesį lankėsi Vilniuje ir Rygoje, kovo 11-ąją Vilniuje dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo pirmųjų metų minėjime. Jis yra nuosirdus Lietuvos bičiulis, karštai remia Lietuvos nepriklausomybės bylą, ją paremti skatina Prancūzijos deputatus, kurie jau sudarė Pabaltijo bičiulių deputatų grupę. Dokumentinio filmo seanse Prancūzijos Parlamente, dalyvavo deputatai, politiniai veikėjai, žurnalistai, kiti kviestiniai svečiai.

Vilniuje įvyko lietuvių-olandų draugystės asociacijos steigiamasis susirinkimas. Naujai susikūrusi asociacija sieks arčiau supažindinti lietuvių visuomenę su Olandija, jos kultūra, rūpinsis plėsti lietuvių ir olandų tarpusavio santykius įvairiose gyvenimo srityse, ypač ekonominėje plotmėje.

Popiežius Jonas Paulius II šv. Petro aikštėje vadovavo iškilingoms Sekminių - Šventosios Dvasios atsiuntimo liturginės šventės. Siomis pamaldomis buvo taip pat atžymėtos Leono XIII-oo socialinės enciklikos „Rerum Novarum“ paskelbimo šimtosios metinės. Mišiose, drauge su didele tikinčiųjų minia dalyvavo ir apie 100 tūkstančių darbininkų atvykusių iš įvairių Europos kraštų.

Armėnijos vidaus reikalų ministerija pranešė, kad sovietų kariuomenė užpuolė dar vieną armėnų kaimą pasienyje su Azerbaidžanu. Du raudonosios armijos sraigtasparniai pusę valandos beatodairiškai apšaudė Tarvarkar'o kaimą, šiaurės rytų Armėnijos pakrastyje. Tuo po to keliolika sovietų karinių mašinų su kariškiais, atvažiavusių iš Azerbaidžano, apsupo armėnų kaimą. Dar nėra žinių apie tolesnius sovietų kariškių veiksmus. Prancūzijos valdančioji socialistų partija griežtai pasmerkė sovietų kariuomenės intervenciją Armėnijoje, įsakmiai paragino Kremlį užmegzti dialogą su Užkaukazės respublikomis, kad jos galėtų taikiomis priemonėmis ir teisėtom pagrindu realizuoti savo tautines aspiracijas.

Vilniuje lankėsi JAV-bių Senato užsienio reikalų komisijos narys, respublikonas senatorius iš Indianos valstijos Richard Lugar. Jis susitiko ir kalbėjosi su Lietuvos AT-bos pirmininku Vytautu Landsbergiu, su Lietuvos vyriausybės nariais. Pirmininkas Landsbergis amerikiečio senatoriaus garbei surengė pietus. Senatorius Lugar buvo numatęs vykti į Rygą, bet šią kelionę turėjo atšaukti. Jis iš Vilniaus išskrido su reikalais į Berlyną. Senatorius Lugar yra artimas prezidento Bush'o politinis bendradarbis. Dienraščiai New York Times duotame viename interviu jis pareiškė, kad jam rūpi palaikyti ryšius su Lietuvos valdžia ir kad apie juos jis painformuoja prezidentą.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 378 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mioldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Parama Maskvai ir mes

Prez. Bush'as pranešė Anglijos min. pirmininkui, kad S. Amerika sutinka su Gorbačiovo pakvietimu į 7-į industrialinių valstybių konferenciją Londone. Taigi jau aišku, kad Gorbačiovas jį dalyvauja ir prašys masinės Vakarų paramos, kuri esanti reikalinga jo reformų plano įgyvendinimui. Sis, iš paviršiaus žiūrint, nesvarbus įvykis yra per daug surištas su Lietuvos padėtimi. Dėl to jį privalomai gilokai panagrinėti.

Per paskutinius 6 metus esame girdėję apie gerą sovietų prezidento planų skaičių. Iš pradžių sovietų vadas skelbė, kad jis išgelbės komunizmą ir imperijos integralumą atitaisydamas kai kurias sovietinės sistemos ydas. Po to sekė visa eilė skirtingų planų, o dabartinis jau numato sukurti suverenų respublikų uniją, leisti tos unijos narėms privatizuoti 2/3 industrijos iki ateinančių metų galo, įvesti krašte viduje iškeičiamą ir tvirtą valiutą rublį ir „išaldyti“ prekių kainas prieš 1992 m. rugsėjo mėnesį. Užsienio imonės turėsiančios teisę repatriuoti savo pelną pagal šį planą. Šių pakeitimų vykdymui reikia gauti iš Vakarų po 30,000 milijonų dolerių per metus iki 1995-7 metų. Kaip tik dėl tų milijardų paskolos Gorbačiovas važiavo į Londoną birželio 15-16 dienomis, kad įtikinti Vakarų turtinguosius duoti šitą paramą yra jų pačių gyvybinis interesas. Kitaip galėtų vėl prasidėti apsiginklavimo lenktynės ir t.t.

Tuo pat metu, kai sovietų komisija padedama amerikiečių skubiai ruošia šį planą, Lietuvoje sovietų daliniai ne tik kad tebelaukia užėmę televiziją ir spaudos rūmus, bet dargi užpuolinėja pasienio kontrolės punktus, o tankai gąsdina Vilniaus gyventojus simuliuodami antrą parlamento puolimą. Nuo sausio mėn. žudynių Vilniuje jau praėjo pusė metų. Gorbačiovas, sakęs nieko nežinojęs apie sausio mėn. sąmokslą nuversti legalią Lietuvos valdžią, iki šiol nesustabdė savo armijos sauvaliavimo mūsų krašte. Vietoj to, pasiuntė Lietuvos valdžiai išpėjimą, kad ateityje ji turės apmokėti tvirtą valiutą už sovietų naftą, dujas ir kitas žaliavas. Kadangi patys sovietai neleidžia mūsų valdžiai kontroliuoti sienų nei normaliai dirbti, o taip pat turi atitvėrę mūsų šalį nuo laisvojo pasaulio, mūsų valstybė neturi iš kur paimti tas tvirtas deizas, kurių reikalauja Maskva. Išvada aiški: norima priversti Lietuvą įstoti į tą naują uniją.

Sėdėti ir laukti dabar negalima. Ką mūsų vyriausybė ir išeivija turi daryti, tai kreiptis į minėtą 7-nių konferenciją ir jai pranešti, kad Lietuva stengiasi skubiai reformuoti krašto ekonominį gyvenimą ir įgyvendinti tikrą demokratiją, o Maskva, kuri prašo panašiom reformom paskolų, trukdo mūsų kraštui šį gyvybinį darbą. Čia pat reikia prašyti konferencijos narių, kad jie pasakytų Gorbačioviui, jog Maskvai privalo atitraukti savo specialius dalinius iš Lietuvos ir iš ten užimtų pastatų, netrukdyti sienų kontrolės, nesikišti į mūsų valdžios darbą ir laikyti savo likusią kariuomenę uždaryta įguloje, kol dėl jos likimo bus susitarta su Lietuvos valdžia. O rimti pasitarimai tarp Maskvos ir Vilniaus turi būti tuč tuojau pradėti. Tik

tuomet, niekad anksčiau, bus galima kalbėti apie paramos teikimą S. Sąjungai.

Toks kreipimasis į ekonominių galybių konferenciją būtų gal svaresnis, jei ji pasiųstų mūsų parlamentas su visų parlamentarų pritarimu.

Anglų min. pirmininkas yra minėtos konferencijos šeiminkas. Taigi originalą reiktų siųsti jam, o kopijas USA, Kanados, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos ir Japonijos valstybių galvom. Japonai yra prieš tokios paramos S. Sąjungai teikimą. Atsirastų ir daugiau, kurie pritarę reikalavimų pastatymui Maskvai prieš kalbant apie paramą. Čia yra proga mėginti išgauti iš Vakarų, kad

ji padarytų konkretų spaudimą į Maskvą. Ypač po žudynių, užpuolinėjimų ir karinės jėgos gąsdinimų Lietuvoje, toks mūsų prašymas galėtų surasti palankaus atgarsio konferencijos narių tarpe. Tarp kitko, Vakarai yra recesijoje ir nelabai nori ir gali remti šiuo metu S. Sąjungą, iš kurios jie nesitiki kreditų grąžinimo. Si aplinkybė gali padėti mums. Tik veikti reikia skubiai, nes belieka keleta savaitių laiko. Kanados ir Amerikos išeivijos vadai turėtų turėti tų kraštų parlamentarus ir senatorius kad jie pareikalautų iš savo valdžių Pabaltijo užtarmo svarstant paramą Maskvai.

Dr. Jonas Kunca

Baltijos valstybių vadovų pareiškimas

Dėl Lietuvos, Estijos ir Latvijos nepriklausomybės

1990 metų pavasarį - po 50 metų trukusios TSRS aneksijos - Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje įvyko svarbios politinės ir teisinės permainos. Demokratiškai išrinkti šių šalių parlamentai paskelbė nepriklausomybės aktus bei kitus valstybinio savarankiškumo atkūrimą įtvirtinančius dokumentus. 1991 m. pavasarį Baltijos valstybėse įvykė plebiscitai ir referendumai patvirtino neįveikiamą Lietuvos, Estijos ir Latvijos žmonių pasiryžimą atkurti savo valstybių nepriklausomybę, kuri dėl Hitlerio-Stalino sandėrio buvo prarasta Antrojo pasaulinio karo metu.

Nuolatiniams Baltijos valstybių pastangoms atstatyti tarptautinius diplomatinis santykius nepaprastai reikšmingi buvo Islandijos Respublikos Altingo ir Vyriausybės nutarimai dėl diplomatinis santykių su Lietuvos Respublika nustatymo, taip pat panašūs dvišaliai Danijos Karalystės susitarimai su Lietuvos Respublika, Estijos Respublika ir Latvijos Respublika. Tuo pačiu metu šios pastangos susidūrė su sovietų pasipriešinimu ir blokavimu, darant diplomatinį spaudimą ir skleidžiant apgaulingą propagandą. Todėl Baltijos valstybių vadovai, lankydami Jungtinių Amerikos Valstijų sostinėje 1990 metų gegužės mėnesį, nutarė paskelbti šį pareiškimą.

Nė viena Baltijos valstybė nėra TSRS dalis; 1940-ais metais jos buvo okupuotos ir todėl nė vien nėra „atsiskiriančioji“ arba „pereinančioji“ iš nevalstybingumo į valstybingumą. Nežiūrint jų konstitucinio statuso skirtumų, Lietuva, Estija ir Latvija yra valstybės, išsaugojusios ir vėl įtvirtinusios savo teisinę

nepriklausomybę, kurią jos turėjo ir kuri buvo pripažinta tarptautiniu mastu. Šiuo metu jos atkuria visišką savo nepriklausomybę. Šis procesas yra negrįžtamas ir turėtų būti įteigiamai įvertintas bei pripažintas; jis turi sulaukti efektyvios tarptautinės paramos ir apsaugos.

Baltijos valstybių vadovai, kreipdamiesi į Jungtines Amerikos Valstijas ir į visą demokratinę šalių tarptautinę bendriją, įskaitant TSRS, kuri yra paskelbusi savo ketinimą tapti demokratine teisine valstybe ir remtis tarptautine teise, ragina ir prašo:

- traktuoti visur - tarptautinėse organizacijose ir tarptautiniuose forumuose, dvišaliuose tarpvalstybinuose santykiuose, švietimo, politinės kartografijos ir telekomunikacijos srityse - Lietuvos Respubliką, Estijos Respubliką ir Latvijos Respubliką kaip savarankiškas valstybes;
- atitinkamai interpretuoti ir smerkti bet kokius kitų valstybių veiksmus prieš Lietuvos, Estijos ir Latvijos suverenias teises;
- leisti ir padėti trims Baltijos valstybėms realizuoti savo nepriklausomybę, atkuriant buvusius diplomatinis ir kitokius santykius su visomis suinteresuotomis valstybėmis, įskaitant ir TSRS, ir sukuriant naujus santykius su visomis kitomis suinteresuotomis demokratinėmis valstybėmis.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis; Estijos Respublikos Vyriausybės pirmininkas E. Savisaaras; Latvijos Respublikos Ministrų Tarybos pirmininkas I. Godmanis Vašingtonas, 1991 m. gegužės 8d. (L.A. Nr. 092)

V.Landsbergis ir G.Bushas Baltuosiuose rūmuose gegužės 8. K.Jankausko nuotrauka.

Politikos Šešėliuose

Birželio trečios naktį pasirodė sovietų tankai ir kariuomenės daliniai Vilniaus gatvėse, geležinkelio stotyje, oro uoste ir prie parlamento rūmų. Miesto gyventojų dalis atsukubėjo prie parlamento, kad ji taikiai apgintų. Po poros valandų sovietų ginkuotos jėgos pasitraukė. Šita sovietų ginkluotų dalinių jėgos demonstracija neturėjo būti įvykus pagal Gorbačiovo įsakymą, nes ji pakenkė Maskvos pagalbos prašymui iš Vakarų. Bet tai parodė, kad Gorbačiovas kariuomenės neišgali sukontroliuoti.

Tą pačią birželio 3 d. vyriausias sovietų prokuroras paskelbė Vilniaus žudynių tyrimo davinis. Pagal juos, ne sovietų kariai, bet Lietuvos valdžia esanti kalta dėl tų kruvinių įvykių. Jie, kariai, nešaude į žmones.

Užsienis, vietoj patikėti, parodė filmas, kaip sovietų tankai važiuoja per žmones ir į juos šaudo. Vėl mėginamas nusiplauti rankas stalinistiniais metodais pakenkė sovietų prezidentui, kuris ruošėsi į Norvegiją skaiyti paskaitą, aišku, apie jo reformų demokratiškumą.

Popiežius lankėsi savo gimtinėje Lenkijoje, kur bažnyčios-valdžios santykiai yra įtempti. Lenkijos Katalikų Bažnyčia yra prieš įstatymą leidžiantį nutraukti neštumą. Valdžia ir gera dalis gyventojų yra už tokį įstatymą.

LATP Landsbergis atšaukė savo kelionę į Lenkiją, kur buvo numatęs susitikti su Jonu Povilu II-uoju. Priežastis-įtempimas Lietuvoje dėl sovietų kariuomenės išsišokimų.

Už dalyvavimą Irako kare amerikiečių pusę, Paryžiaus klubo europiečiai kreditoriai dovanuoja pusę Egipto skolos jiems, viso 10 milijardų dolerių. Gerasirdžiai tie europiečiai! Gaila, kad ne Pabaltijo kraštams.

Stokholmo Taikos Tyrinėjimo Instituto apskaičiavimu pasaulis išleidžia ginklam po 960 milijardų dolerių per vienus metus.

Gorbačiovo paskutinis reformų planas numato išparduoti 2/3 kratuvių, garažų ir mažesnių industrijų iki 1992 m. galo. Pačios respublikos turėsiančios teisę praversti šitą privatizaciją. Joms bus leidžiama pardavinėti net visą junginę nuosavybę, išskyrus karines imones. Respublikos turės teisę išduoti importų-eksportų leidimus. Rublius krašto viduje bus leidžiama pakeisti į tvirtą valiutą. Bus lengvatų persiųsti užsienin sveltimų kraštų firmų pelną. Bet tai tik planas. Pirmą turi būti išleistas įstatymas, o užsieniečiai vargu investuos, kol S. Sąjungoj ar unijoje jie nematys valdžios stabilumo. Sumažėjus išvažiavimo suvaržymam, iš S. Sąjungos Mokslo Akademijos išvažiavo šiais metais 250 nariai. Pereitas - tik 50. Atomų mokslininkas Boris Kadomtsev sako, kad jei padėtis nepasikeis, įvyks masinė mokslininkų emigracija. Pagal jį, kad mokslininkai grįžtų su atnaujintom žiniom, reikia perorganizuoti sovietų laboratorijas, kad pakeltų sovietų mokslų standartus.

Po Persijos įlankos karo S. Amerikos suprato ir viešai paskelbė, kad ji jau nėra Jungtinių Tautų vadė, bet tik partnerė. Mat, Europa jau mažai skaitosi su Vašingtonu.

Sovietai terorizuoja ir vagia

Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos Pirmininko Vytauto Landsbergio liudijimas JAV Kongreso Helsinkio komisijos apklausoje.

Kalbėdamas apie žmogaus teisių pažeidimus, kuriuos sovietai daro Lietuvoje, aš pirmiausiai turėčiau kalbėti apie žmogaus teisę gyventi. Pacituosiu jums vieną iš daugybės sausio 13 Vilniaus nakties liudininkų - iš knygos, kurioje išspausdinti jų pasisakymai.

„Mes, susikabinę rankomis, stovėjome prieš atlenkantį didžiulį tanką, kuris prasilaužė pro pat mūsų nosis. Aš vos spėjau atitraukti koją nuo vikšrų, kai iš kairės visai šalia savęs išgirdau riksmą. Pasukęs galva, pamaciau gulinčią aukštelininką moterį ar margaitę (tanko šešėlyje sunku buvo įžiūrėti jos veidą, tačiau pastebėjau jog ji buvo su šviesia skara ar šviesia kepurate, su šviesiu šaliku ir tamsiu ar pilku palto). Jos kojos buvo po tanko vikšrais. Vyrai bandė stumti tanką, traukti iš jo nukentėjusią, tačiau įveikti tokia masė (o tai buvo didelis tankas, ne tanketė) nepavyko. Aš pradėjau kumščiais daužyti tanko viršų, rusiškai šaukdamas, kad po tanku - moteris. Tuomet prie manęs klaičiai keikdamasis priėjo desantininkas, skaudžiai niuktelėjo į kuprą, spyrė į pilvą ir nustūmė nuo tanko. Tankas nuvažiuo nuo moters, bet prieš važiuodamas į priekį, jis šiek tiek pasistūmėjo atgal ir dar labiau užvažiavo ant moters. Keli vyrai pagriebė sužeistą moterį ir nunešė. Tuo tarpu iš dešinės pusės pasigirdo salvė. Vienas šalmuotas desantininkas iššovė į vyriškį, kuris sukniubo, ir jį taip pat nunešė nuo bokšto į tamsą. Stovėjęs mūsų gretose jaunas, gražiai nauaagęs vyriškis, desantininko uniforma ir su medaliais ant krūtinės išsoko prieš tanką ir sukniubo, šaukdamas: „Bratcy, čto vy delajete. Strelajete svoich. Ja že s vami služil. My daže Afgane tak ne delai. Davite i menia“. Prie jo priėjo desantininkas. Atrodo, jog jis nesusėpė jam įspirti, nes mūsų vyrai jį nusitempė į savo gretas. Jis stovėjo ir raudėjo. Stambios ašaros riedėjo jo skruotais.

Mes vėl susikabinome rankomis ir pradėjome skanduoti: „Lietuva, Lietuva. Lietuva bus laisva.“

Rusai vagia viską, atimdami iš žmogaus ir asmeninius daiktus, ir tėvynę.

Visi pastarieji teroristų sovietų kariuomenės puldinėjimai Lietuvoje gali būti pavadinti atakomis su šliaužiančia okupacija. Deja, ir su daiktų vagystėmis.

Jie užpuolė Lietuvos policijos patrulius, muitines, vairuotojų mokyklas, aeroklubus. Tą visada lydėjo vandalizmas, langų ir baldų naikinimas, žmonių terorizavimas, grąšant užmušti. Iš policininkų jie atėmė asmeninius ginklus, iš muitinės pavogė radijo aparatūrą, iš mokyklų ir aeroklubų - televizorius, asmeninius tarnautojų fotoaparatus, rašomąją mašinėlę, gražtus, padangas, statybines medžiagas, jų tarpe net statinaitę paprastų dažų.

Zinoma, tai yra ginkluotas banditizmas: kai tą daro kariuomenė, ji geriausiai patvirtina, jog yra okupantų kariuomenė ir veikia ne savo, bet svetimoje, užkariautoje šalyje.

Sovietai turėtų laikytis specialių tarptautinių konvencijų, tarp jų ir

Zenevos konvencija, kuri draudžia okupuojančiai valstybei imti į armiją okupuotos šalies gyventojus. Bet jie laužo jas ir kitas konvencijas, pavyzdžiui, prievarta imdami Lietuvos jaunuolius ir savo kariuomenę, pagrobdami juos gatvėje arba net iš tėvų namų.

Stambiausia vagystė, palityti ir pastatus, ir įrengimus, ir piliečių daiktus, buvo Lietuvos televizijos ir radijo pastatų užgrobimas Vilniuje šių metų sausio mėnesį. Tūkstančiai žmonių neteko tada dar ir normalių darbo sąlygų, nes aišku, kad jie atisakė dirbti okupantams.

Užgrobian Lietuvos televizijos bokštą, buvo užmušta 13 žmonių, vienas dar mirė vėliau, nes gydytojai buvo begėbiai prieš sovietų kulkas, besivartančias sužeistojo kūne.

Apie šį agresijos ir nežmoniškumo aktą pasaulį informavo tarptautinė televizija ir spauda, Lietuvos žurnalistų pateiktos video juostos. Bet ligi šiol per mažai, o gal ir visai nekalbama, koks yra sovietų „karo grobio“ likimas.

Užgrobtuose pastatuose ligi šiol yra sovietų kariuomenė, tik specialiųjų žudikų dalinius, pavaldžius SSSR Vidaus reikalų ministerijai, pakeitė kiti. Prieš pagrindinį Lietuvos televizijos ir radijo studijų kompleksą badauja žmonės - režisieriai, technikai, redaktoriai, protestuodami, kad sovietų kariškiai ligi šiol laiko užgrobę jų darbo vietą. Lietuvos Respublikos Generalinis prokuroras iškėlė bylą SSSR vidaus reikalų ministru Pugo. Lietuvos parlamentas, vyriausybė ir visuomenės atstovai nekarta kreipėsi į SSSR vadovus, kreipėsi oficialiai ir neoficialiai, protestuodami, pageidaudami, siūlydami, kad iš Lietuvos TVR pastatų būtų išvesta sovietų kariuomenė.

Gaila, kad tokio geros valios gesto RSRS vyriausybė nenorėjo padaryti. Matyt, ji planuoja toliau „globoti“ vieną susikompromitavusią politinių banditų grupę sujungtą su neaiškiu Nacionaliniu gelbėjimo komitetu. Ši grupė dabar naudoja užgrobtą televiziją savo propagandai. Stebėtina, kad pats M. Gorbačiovas tokių grupių veiklą pavadino antikontesticine. Galbūt kareiviai vykdė uždavinį, kuriuo nori išprovokuoti ginkluotą susidūrimą. Ogal jie galvoja, jog Lietuva vis tiek pasiduos, žlugs, nueis komunistiniu keliu kartu su TV bokšto okupantais.

Tada tų okupantų veiksmai taptų lyg ir pateisinti atgaline data, taip kaip Lietuvos kapituliacija, kurios reikalaujama nuo 1991 m. kovo 15 d., pateisintų ir legalizuotų seną 1940 m. Stalino nusikaltimą.

Cia mes prisimename ir stambiausią sovietų vagystę, kai buvo užgrobtas ir pasisavinta visa kaimyninė valstybė - Lietuva, o iš jos žmonių atimta laisvė ir tėvynė. Tas pats likimas 1940 m., kaip žinome, ištiko Latviją ir Estiją.

Gaila, kad tarp žmogaus teisių, kuriomis taip rūpinasi modernios demokratijos, retai minima teisė turėti tėvynę. Kartais, tiesa, ji pripažįstama, bet ne visiems. Ypač keista, kad ji nepripažįstama toms tautoms, kurios buvo sukūrusios savo valstybes, o jų žmonės galėjo

laisvai puoseletti ir išreikšti tėvynės meilę.

Po 1940 m. Lietuvos žmonės gynė tą teisę antibolševikinėje; antinacinėje ir vėl antibolševikinėje rezistencijoje. Teisė buvo atimta, pasipriešinimas sutriuškintas; Lietuva neteko ketvirtosios dalies ir dar daugiau savo gyventojų; ją aplenkė Atlanto Chartijos ir tarptautinių susitarimų pažadai, ir trauktas pasaulinis karas Lietuvai, kaip ir kitoms Baltijos šalims, dar nėra pasibaigęs.

JAV Kongresui ir vyriausybei mes galėtume patarti iš savo patirties: nepasitikėti vagių vyriausybe, kuri visus apgaudinėja. Patikrinkite juos - aukščiausią sovietų valdžią - paprasčiausiai klausdami: kodėl nesugrąžinate pavogtų televizijos ir radijo pastatų Lietuvos valdžiai ir ten dirbusiems žmonėms? Kodėl liekate apsvogę ir savo kariuomenei leidžiate toliau plėšikauti?

Lietuvos liaudis turi gerą patarėlę: „kas meluoja, tas ir vagia“.

Visa sovietų sistema buvo pagrįsta melu, todėl ir vagystėmis.

Todėl ir sistema pataisyti nepakaks ekonominių reformų. Reikia atsakyti melo ir sugrąžinti, kas pavogta. Ir tik po to - ieškoti pasitikėjimo, didžiausio palankumo, kreditų.

Tik tokiu keliu buvusioji blogio imperija gali virsti kitokia visuomene ir valstybe, tikriau sakant, laisvų valstybių sandrauga.

Mes prisidedam prie to proceso, kai atmetam sovietų melą, kuriuo norima pavogti net mūsų protą ir paverti jį, kaip rašė Česlovas Milošas, knygos „Pavergtas Protas“ autorius.

Mes prisidedam prie to proceso, kai neakceptuojam vagystę ir nesibūčiuojam su vagimis.

Ar tai įmanoma valstybių santykiuose? Tikriausiai ne, bet prisiminti ir pagalvoti būtų naudinga.

Vytautas Landsbergis
Lietuvos Respublikos AT Pirm.

Sacharovo gimimo sukaktis

Šiomis dienomis visur prisimenamas ryžtingasis žmogaus teisių gynėjas akademikas Sacharovas jo gimimo 70-čio proga. Sukaktis minima ir S. Sajungoje: Sacharovui pagerbti Maskvoje vyksta tarptautinis kongresas „Taika, pažanga ir žmogaus teisės.“ Jo atidaryme dalyvavo Kremliaus ir Rusijos federacijos valdžios viršininkas, Portugalijos respublikos prezidentas Soares, Čekoslovakijos parlamento pirmininkas Dubčekas, kuris dar siaučiant komunizmui taip pat išdrįso pakelti savo balsą už žmogaus teisių apsaugojimą, dėl to, kaip ir Sacharovas, buvo izoliuotas nuo viešojo gyvenimo, persekiojamas. Rusijos deputatų kongresas tylos minute pagerbė Sacharovą, prie namų, kuriuose akademikas gyveno ir staiga mirė 1989-ais metais gruodžio 14-ąją, buvo atidengta paminklinė lenta. Kaip pastebi apžvalgininkai, lieka atviras klausimas, ar Sacharovo mirties nepagreitino nusivylimas naujojo politinio kurso S. Sajungoje eiga. Akademikas troško tikros demokratijos, kovojęs už tai, kad ji būtų įtvirtinta, pats buvo nuoseklus ir iš kitų laukė nuoseklumo. Naujasis politinis kursas neatitiko Sacharovo lūkesčių ir vilčių. LRTV

Vokietijos Bundestago Parlamentarų Grupė Lietuvos Parlamentui

Gerbiamieji parlamentarai, kolegose!

„Sajungos 90“ deputatai - Vokietijos Bundestago Zalieji sveikina Jus su Lietuvos nepriklausomybės referendumo rezultatais.

Mes suprantame ypatingą vokiečių atsakomybę dėl Hitlerio-Stalino paktų ir trijų Baltijos respublikų aneksijos 1940 metais.

Paremdami Baltijos valstybių nepriklausomybės siekius, stengiamės bent kiek atlyginti istorinę skriaudą, padarytą Lietuvos, Estijos ir Latvijos Tautoms. Daugiau kaip 90 procentų balsų už nepriklausomą demokratine Lietuvos Respubliką rezultatą laikome Baltijos politinių jėgų pradėto kelio į taiką ir savo pačių pasirinktą ateitį patvirtinimu.

Linkime Jums tvirtumo ir kantrybės Jūsų atsakingame ir sunkiame parlamento darbe ir reiškiamo viltį, kad suitensyvės kontaktai Europos integravimo problemai spęsti.

Vokietijos Parlamente mes pradėsime žygius už Lietuvos Respublikos diplomatinį pripažinimą.

Su bičiuliškais sveikinimais „Sajungos 90 - Zalieji“ deputatų grupės vardu

Gedas Poppe
Vokietijos Bundestago narys
„Lietuvos Aidas“ Nr. 03

Kraujo broliai

Ašaros, aimanos ir kraujas. Tankų vikšrai ir automatų buožės. Išcentruotos kulkos ir nekaltų beginklių žmonių mirtis. Juodomis gedulo juostomis perrištos vėliavos. Tankų vamzdžiai vietoj argumentų. Melas vietoj faktų. Įžūli žudikų užuojauta jų pačių aukoms. O Lietuva, mūsų seselė! Ir mes visa tai pajutome. Patyčios, kankinimai ir mirtis. Ašaros ir aimanos. Ir melas, begėdiškas, absurdiškas. Dvideidis Janas vėl parodė savo tikrąjį veidą. Dar sykį išvydome „socialistinį realizmą“, tokį koks jis iš tikrųjų yra. Jo esmė, jo idealas ir tikslas. Bet mes nesistebime. Senas, išbadėjęs, žiaurus smauglys stingdančiu žvilgsniu hipnotizuoja Vakarus ir negirdi pasmerkimo. Jis skelbiai turis „šventą teisę“ - ryti savo aukas. „Suns balsas į dangų neina“, - tyčiojasi Latvijos KP (KPSS) šefas. „Jeigu priešas nepasiduoda, priešas sunaikinamas“, - šaukia žinomas pulkininkas, SSSR liaudies deputatas. Taip, jis sako tiesą. Tai gali patvirtinti šimtai tūkstančių žmonių ir be laiko pradingusių kapų, šimtai tūkstančių užkankintų lietuvių, latvių, estų. Tai gali patvirtinti milijonai pražudytų sielų. Ir jos tai patvirtins - raudonojo fašizmo teismas neišvengiamas. Tūkstančiai degančių žvakių, dešimtys, šimtai tūkstančių žmonių, gedulo juostomis perrištos Latvijos vėliavos. Skaudi rimtis ir nepalenkiamas apsisprendimas. Didžiojoje Latvijos universiteto auloje, prie Laisvės paminklo, prie nužudytųjų kovotojų kapų atsiveikino Latvija su savo didvyriais. Kiekvienas garbingas žmogus nulenkė prieš juos galva, sieloje tardamas: mes tęsime Jūsų žygį, mes apginsime Laisvę. Baltijos tautos nevergaus!

Janis Jurkanas, Latvių rašytojas

„ZIUPSNELIS PRAEITIES PELENŲ“

NAUJA POEZIJOS KNYGA

Reikia sveikinti Mariją Kazakevičienę, kuri atvykusi iš Tėvynės ir viešėdama Melbourne pas savo giminaitį Stasį Šiuškų, nesėdėjo rankas sudėjusi, bet praturtino Australijos lietuvių savo eilėraščių puikiu rinkiniu. Daugelis rinkinyje sukauptų eilėraščių yra atsivežtas kraitis, kiti čia parašyti. Knyga pavadinta „Ziupsnelis praeities pelenų“, išleista kopijavimo būdu, gražiai iliustruota. Įvadą knygai parašė Bronius Zumeris. Knyga paskirta išeivijos lietuviams, kaip gyvą jaunystės dienų ir išsiilgusios Tėvynės atminimą.

Į šį rinkinį sudėti 108 eilėraščiai ar apybraižos. Paskirstytas į keturis skyrius. Paskutiniame skyriuje patalpinti šeši trumpi vaizdeliai scenai.

Smagu skaityti Marijos Kazakevičienės grožines eiles, bet nedrašu man jas vertinti. O kas jei autorės neatspėsi? Užtat nepretenduojau į kritikes.

Knygoje radau gyvenimą, kuriuo autorė alstuoja ir kurį ji pakelia į eiliuotą plotmę, skaitytoją įtikindama, sujaukindama ir versdama susimąstyti. Knygoje atspindi jos tikri gyvenimai. Ją skaitau ne vien pasigrožėjimui, bet ir žinojimui.

Knygoje yra ne mažai eilėraščių susijusių su liūdesiu. Yra ir palyginamųjų eilėraščių su drąsiančiais žodžiais. Kaip antai istorinėje apybraižoje, kuri susideda iš 126 posmelių. Autorė sako: (p.10) „Giliai slėpėm skausmą/ Kad neišiduoti./ Kad netektų auštant/ Sibiran važiuoti.“

Ir vėl poemoje „Tarp Ugnies ir Kalavijo“ (p.25), sudėtoje į 112 būdingų posmelių, sakoma: „Bet grūdą pasėjus neteko jo pjauti/ Užgriuvo košmaras baisus./ Per dieną, per naktį gyventojus gaudė/ Ir vežė kažkur į rytus.“

„Valstietis (p.21) paskutiniame posmely: „...Tiktai nepalūžkim, kad laisvę atgavę/ Pajėgtum statyti ateities namus...“

Skaitant Marijos Kazakevičienės eiles, nežiūrint paprastumo ir tiesia kalbiškumo, po pirminių aiškiai suprantamų žodžių, kartais pasitaiko ir antrinių reikšmių, bet ji nesistato į pirmaujančių eiles. (p.17) Ji sako: „Aš ne Mairionis, Salomėja.../ Ir ne Kudirka kurs skriaudėjus/ Pagirdė pajuokos žodžiu.“ Ir toliau - „Manų nė Vytauto šešėlis./ Nė protėvių didi dvasia./ Dėl gimos žemės, tėviškėlės/ Aš juk blaškaus tik mintyse.“

(p.48) Dabartis perpinama vaikystės išpūdziais: 48-tais metais parašytame eilėraštyje „Piemenaitė“, iškyla autorės vargdienės, bedalės Marytės, vargo kelias. Čia ji eiliavimo ritmais išsako savo dalia: „...Man sakė šeimininkė mažai esant./ Kad daugel valgau, pusryčių gana-/ Ir išvarė į lauką ganyti basą./ Nors it vilkas buvau alkana.“

Ir šito eilėraščio paskutiniuose posmeliuose ji sako: „...Nauja žara skaisčiai nušvito/ Ir aš laisva pasijutau/ Taip aš laisva! Visi mes lygus/ Nebėra ponų nei vergų/ Man kelias atviras prie langų/ Aš mokaus su šimtais draugų.“ Arba (p.19) „Ne Veltui“ pavadintame eilėraštyje, autorė piešia paveikslą savo grubios praeities: „Menu, nors saulutė ir švietė/ Ir rėdė gamta

gražiausi žiedai./ Aš rasotoms akims šaukia mama tėti./ -Tėvučiai, aš mirštu: Man duonos mažai...“

Knygoje taip pat paminėtas Lietuvos ir išeivijos sąlytis. Iš tikro jis vyksta prieš mūsų akis pačios poetės dvasioje, o jos gyvenimas yra perliejamas į mus. Atskiri asmenys tą santykį gal kitaip interpretuoti, ypač dabartinėje mūsų bendruomenėje.

Autorė ir perteikia mums lietuviškos dvasios vientisumą, stovint vilties ir neviltes pakrantėje. Nežiūrint kokiam tarpsnyje ši dvasia bepasireiškė, autorė randa ir suteikia pavaldą poetinei tiesai, nes ir grožis - pagrindinis poezijos rūpestis, yra tiesa. (p.45) eilėraštyje: „Pakelkim brolių Dvasią“ autorė sako: „...Ir kad šiandien pakilti/ Stot į nelygią kovą./ Reikia turėt bent viltį/ Ne vien matyt senovę.“ Ir toliau: „Jei mes maži paukšteliai/ Prieš žvėrį drįstam stoti./ Turim matyt takelį./ Kur teks gyvybę kloti.“ Arba vėl: „Ir protėviams kovoti Nelygioj kovoj teko, Ir jie ne vien tik kardu Išlaisvindavo taką.“ Broliui išeiviui (p.39) ji sako: „[kritai Tu netyčia į sraunų verpetą./ Pagavo Tave sūkurys./ Ir namų netekai Tu daugeliui metų./ Pabelst negalėjai į gimtąsias duris.“ Ir „Be apavo, duonos, retežiūos, vargė/ Bet veržiamės laisvėn, mes metai iš metų/ Ir nešam trispalvę puslėtam delne.“

Eilėraštyje - Susitikimas su broliais išeiviais -(p.41) autorė prašo: „Priimkit ir mane į savo širdis/ Ne akmeniu sunkių, tylių./ Aš trokštu juk visus pagirdyt/ Tuo vandeniu, kurį geriu.“

Labai skausmingas eilėraštis iš autorės pergyvenimo yra: „Aš akmeniui tapau“. (p.15) Ji graudžiai išsako mylino vyro, partizano, 49-tais metais netekimą, 38-niuose posmeliuose: „Mačiau tada/ Aš peršautą krūtine/ Žiūrėjai į mane/ Išdengintom akim./ Pajuodęs, kruvinas, sutinęs.“

Pirmas knygos skyrius užima didžiąsias knygos dalį, 50 pusl. ir autorė užbaigia jį devynių posmelių itin reikšmingu eilėraščiu: „Sausio

13-sios Kankinių Atminimui“. Sis eilėraštis jokių pastabų nereikalingas. Nepergyvenusiu šito teroro ištiesų atrodys šokiruojantis pareiškimas: „Virš galvų kardai šoko, ugnim kulkos švietė/ Naktį pravirkdė širdžių siena gyva./ Malda dangun bėgo, nepalūžt brolius kvietė./ Gaudė lyg varpas: Lietuva, Lietuva.“

Rašyti poeziją nėra lengva duona - sako poetas Bradūnas. Marija Kazakevičienė, atrodo, turi igimtą talentą net galvoti eilėmis. Eiliuoti sakiniai kaip pupos byra. Gal tai jos būdingas bruožas išgyventam skausmui sumažinti.

Antroje knygos dalyje, pavadintoje - „Gyvenimo Vingiai“ - autorė prisimena savo mamą bei tėvelį. „Laiške Mamai“ (p.70) ji sako: „Mama/ Buk saulele namų/ Liepsnok širdyje mano/ Zydėk laimei kitų.“ Arba (p.63) „Tėveliui“ - „Tu mokei stebėt ir pažinti žvaigždes/ Suprasti, suvokti pasaulį...“

Šitame skyriuje eilėraščiai daugiau lyrinio pobūdžio. Subtilūs autorės širdies pergyvenimai, vilties ir neviltes pakrantėje. (p.55) Gyvenimo draugui ji sako: „Tikėkime tuo kuo norėtume būti: Gražūs, stiprūs, širdim dideli/ Juk pažykę visi mes truputį/ Bet, jei blogi atsverti gali.“ Arba (p.56) „Ateik, o ateik brangus./ Tau širdį po kojų dedu./ Nes laimė, nes žemė dangus/ Man aidai Tavuoju vardu.“

Skausmas, abejonės kelia liūdesį... Šitame skyriuje randame nemažai sentimentalių svajonių išreikštų. Tai nusako kai kurios eilėraščių antraštės: (p.56) „Vistiek busi mielas“, arba - „Tik vieną burtų žodį tark“. (p.59) „Atleisui“ ir (p.61) „Tu ateik į mano sapną“.

Vienas eilėraštis skirtas padėkai Stasiui Šiuškui, už rėmimą iš toli. Autorė sako: „...Zarom švyti Tavo siela ir gimta šalis širdy“ (p.67).

Skirtą eilėraščių kun. dr. Prantui Daukniui autorė pavadino: „Būk gėrio pranašas ateičiai mūsų“.

Trečias skyrius pavadintas „Svajų sparnais“. Čia eilėraščiai trumpesni, charakterizuojantys

daugiau meilę ir viltį: „Vėl padangė bus Giedra“, „Džiaugiuos, kad Tave sutikau“, „Tu mano pasaka“ arba „Širdis komandos neklauso“. Gi eilėraštyje „Svajonės kelias“ - Tėvynės motyvas neiškus.

Kartais ir simbolinį vaizdą nesunku išsifruoti. Pav. (p.121) „Riešukučiomis barstom valandas ir dienas... arba... Laiką išmatuojam sodo obuoliais. Yra ir daugiau poetinių vietų.

Reikia pažymėti, kad keli eilėraščiai šiame rinkinyje pasižymi švelniu gyvenimišku humoru: (p.62) „Kam ašaros“, „Mergaitės netekėkit“, ir (p.46) „Zodis ne visiems“. Apie gyvenimą kaime - „Jumoreska“, „Kaimiška mada“ - 60 pusl. ir truputį kandi - „Patepkim atogelės girtas? - (p.123).

Du paskutiniai knygoje eilėraščiai skirti autorės viešnagės Australijoje apibudinimui. Vienas - „Į grožio Karalystę“, antras - „Atsisveikinimas su Melbourne Lietuviais“.

Užsklandai dera pasakyti, kad norint tiksliau aprašyti tokio pobūdžio eilių rinkinį, reikėtų apie kiekvieną eilėraščių kalbėti atskirai.

Pasigėrėtinai gera yra rinkinio kalba - deramai valdomas žodis. Apskritai, naujoji Tėvynės poetė gerai kurybiškai užsirekomendavusi. Ji rašo šiltai, jautriai, dailiais sakiniams, įvairiais žmogaus dvasios virpėjimais.

Reikia pripažinti poetė nuosirdų Lietuvos tragizmo išgyvenimo perdavimą. Eilėraščiai parašyti gražiai, įprastine metrika. Autorė gerai valdo ritmą ir rimą.

Kai kurie eilėraščiai, atvirai ir nuosirdžiai, be jokios sofistikos parašyti, pagal laiko dvasią. Atrodo, okupuoti atnešta „laisvė“ autorė greit nusivylė.

Pastabos apie šią knygą yra atsiktinijos išpūdzis surašymas. Knyga verta ramios laisvalaikio valandėlės staitymui.

Atspausdinta 1991 m. Melbourne. Kaina \$5. Gaunama pas St. Šiuškų.

Al. Baltrukonienė

Pabaltijo šalių skirtinga padėtis nuo kitų respublikų

Jungtinių Amerikos Valstybių Kongreso pakomitečiui šiomis dienomis svarstant amerikiečių valdžios pagalbos Sovietų Sąjungai projektą, pakartotinai iškilo ir Pabaltijo klausimas, taip pat respublikų santykiai su Kremliumi. Pakomitetyje kalbėję žymūs amerikiečiai akademikai-sovietologai išreiškė savo nuomonę dėl amerikiečių politikos Kremliaus atžvilgiu, įvairiai pasisakė dėl pagalbos teikimo, ar tai tiesioginiai Maskvai, ar atskirom respublikom. Būdinga, kad bene visi kalbėtojai, net ir tie, kurie pasisakė prieš Sovietų Sąjungos suskaldymą, pabrėžė Pabaltijo kraštų prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą, pabrėžė, kad ir ateityje niekad neturėtų pripažinti. Bene aiškiausiai už pagalbos suteikimą atskirom respublikom, o ne centrinei valdžiai Maskvoje, pasisakė sovietologas dr. Dimitris Simes, neseniai buvęs prezidentą Nixoną lydėjęs į Lietuvą. Jo nuomone, amerikiečiai turėtų ryžtingai raginti Gorbačiovą sugrįžti į reformatorių eiles, neteikti jokios pagalbos centrinei valdžiai, jei Gorbačiovas nebevykdys

reformų. Dr-o Simes įsitikinimu, atėjo laikas amerikiečiam plėsti ryšius su įvairiom respublikom ir privačiom organizacijom Sovietų Sąjungoje. Kalbėtojo nuomone, jei prezidentas Bush'as vyktų į Maskvą, turėtų pasimatyti ne tik su Gorbačiovu, bet ir su opozicijos vadais, aplankyti vieną iš respublikų, pavyzdžiui, Lietuvą. Pakomitečio pirmininkas kongresmenas David Obey paaikšino, kodėl jis parėjusiais metais blokavo įstatymą, kuriuo turėjo būti suteikta 10-ies milijonų

dolerių vertės humanitarinė pagalba Pabaltijo kraštam. Pasakojo, jis nenorėjęs, kad amerikiečiai pakartotų su vengrais 1956-ais metais padarytą klaidą, kuomet Jungtinės Amerikos Valstybės ragino vengrus pasipriešinti sovietų okupantam, bet kilus sukilimui stovėjo nuošaliai, leido jį užgniaužti. Nenorėjome padrasinti Pabaltijo šalių vadovus elgtis neapgalvotai, tvirtino kongresmenas Obey. Sie ir kiti jo pasisakymai susilaukė smarkių prieštaravimų.

LRTV

Lietuviai Japonijoje

Iš Tokyo, Japonijoje informuoja, kad ten yra įsikūręs dar šiuo metu neoficialus Lietuvos Klubas.

Klubo prezidentas Gilius Gaška, tai 1964 metais su Amerikos lietuvių krepšinio komanda atvykusio į Australiją Dr. Antano Gaškos sūnus.

Jie ten sėkmingai atšventė Vasario 16-tąją, kas buvo paminėta net vakarinėje televizijos žinių laidoje.

Iš Amerikos ten gyvena: Gilius

Gaška, Kristina Gedvilaitė, Robert ir Dalia Baker, Petras Petkaitis.

Iš Australijos Carol Sidaraitė - Noble. Allan Noble yra NSW valstijos atstovas Japonijoje.

Iš Kanados: Irena Kunii. Iš Lietuvos: Rimantas Vaitkus, viceprezidentas, Algirdas Kudzys, Dalia Svambarytė ir Milda Yohichi Takasaka.

Sveikiname šią lietuvių grupelę Japonijoje, garsinančią Lietuvos vardą Japonijoje.

A. Kramilius

Popietė Melbourno kavinėje

Pasikaitę VUB skelbimą, šeštadienį, išsiruošėme į Lietuviską kavinę, Melbourno Lietuvos namuose. Kavos kvapas vedė visus link Jubiliejinės salės. Gražiai sustatyti stalai, padengti staltiese, vazose gėlytės ir šalia jų užkandėliai. Tikras kavinės vaizdas. Sienos ir lubos skoningai išpuoštos krentančiais rudens lapais. Jas išpuošė gabi dekoratorė Jūratė Šimkienė.

Vos spėjus susėsti prie stalų tuoj grakščios merginos atnešė karštą vyną. Pasidarė šilta ir gera nuotaika. Salė pilnutėlė lankytojų. Svečių prisirinko tiek daug, kad net teko susipausti ir daugiau kėdžių pristatyti.

Taip mums be šnekučiuojant, improvizuotoje scenoje, pasirodė Alitutė Karazijienė, kuri mums apibudino būsima programą. Na, o ta programa tikrai buvo labai įvairi ir plati. Kaip buvo žadėta, kviečiant į šią kavinę, atlikėjai pasipuošė, laukė savo eilės išeiti į sceną. Nemaniau, kad mes turime tiek daug, įvairaus amžiaus, talentingų jaunuolių, senelių ir močiūčių.

Visiems gerai pažįstama Bronė Staugaitienė su dukra Gabriele atliko „Linelius roviau“.

Po jų į sceną atėjo visiems gerai pažįstamas, buvęs Dainos Sambūrio dirigentas Albertas Čelna, kuris smuiku pagrojo Boecherio munitu, pritariant pianinu jo sūnui Petru.

Po to ir vėl išvydome Bronę Staugaitienę, bet ši kartą su Albinu Savicku, kuris pritarė dainai savo akordionu. Dainuojant įtraukė ir žiūrovus.

Maloniai nustebino žiūrovus, išeidama į sceną Birutė Kymantienė pasipuošusi tautiniais rūbais, apsigaubusi baltu nuometu, už rankučių vesdama jaunametes dukreles Gražiną ir Ramintą. Jos taip pat papuoštos gražiais tautiniais rūbais, padainavo „Lopšinę“ ir „Prašom prašom paklausti.“ Visi pažįstame Birutę, kaip gerą dainininkę, bet atrodo, kad dukrelės irgi neatsilieka nuo mamytės. Dainavo gražiai aiškiai ir taisyklingai tarė lietuviškus žodžius. Bravo dainininkėms.

Algis Šimkus ir sūnus Gintaras atliko įdomų pokalbį, parašytą Amerikoje gyvenančio V. Zukausko „Sovietinė pramonė“. Gintaras pasitobulines Vasario 16-sios gimnazijoje, gražia lietuvių kalba, drauge su tėveliu, puikiai perdavė pokalbį. Bravo Gintarai!

Per Lietuvos Dienas, Dainų šventėje Melbournе mus visus nustebino Laurence Billston dainavęs solo kantatoje. Šį kartą jis talkon pasikvietė savo tėvelį Alex Billston. Abu jie gitaromis pagrojo „Allegretto by Ferinando Carulli“. Tikimės, kad mes juos matome ne paskutinį kartą lietuvių scenoje.

Seniau dainavusi kvartete su „Bevilčiais“, Rita Tamošiūnaitė-Maciulaitienė, atvykusi net iš Traralgon, programos išpildymui atsivežė savo dukrelę. Lisa pašoko pagal dainą „I burn for you“. Šoko ji lengvai ir grakščiai.

Per pertrauką, svečiai buvo pavaišinti gardžiais pyragais, kuriuos pačios ponios iškepė ir paaukojo, o kvepentis kava visus atgaivino.

Buvusi „Ciurlionio“ ansamblio ir Dainos Sambūrio dainininkė, ilgus metus dainavusi drauge su savo vyru, L. Milvydienė šį kartą

sudariusi savo šeimos ansamblį su savo dukra Rasa Statkuviene ir anūkėmis Daiva ir Ginta. Jos padainavo „Tai gražiai mane augino“. Visiems buvo malonu klausytis taip gražiai dainuojant jaunas dainininkes, pritariant mamytei ir močiutei. Tai ateities Dainos Sambūrio choristės.

Stai ir vėl nauji talentai. Gražiai pasipuošę tautiniais rūbais, puikų trio sudarė Audrius, Nindra ir Alanta Skeiviai padainuodami „Kažkas verkia, ar girdi?“. Jiems pianinu palydėjo jų tėvelis Rimas Skeivys.

Toliau Dalia Antanaitienė pravedė polką. Rimas Skeivys pasitalkinęs savo žmoną Rūtą, Dalia ir Albiną Savicką, užgrojus polkutei, pašoko norėdami įtraukti žiūrovus, deja, niekas nesiryžo nuo stalų pasikelti ir drauge sušokti.

Ir neatsilikio Halina Statkuviene su savo anūkiais: Daiva, Ginta,

Rimu, Audriumi, Nindra ir Alanta kurie gražiai padainavo „Lietuva Brangi“. Dainai įsijungė ir visi dalyviai. Jausmingai deklamavo Dalia Antanaitienė, o Halina Statkuviene gražiai paminėjo žuvusius sausio 13 d.

Nors programa buvo gana ilga, bet įvairi, tai ir niekam nenusibodo. Pabaigai Birutė Kymantienė su Rasa Statkuviene, gražiuose tautinėse rūboose, suteikė mums žiūrovams dar vieną staigmeną ir sudainavo poeto Marcinkevičiaus „Kiek skynė nenuskynė, kiek rovė neišrovė...“ Pianinu akompanavo Zita Prašmutaitė.

Ir taip maloni popietė atėjo į pabaigą. Parėmę Vilniaus Universiteto Bibliotekos Bičiulių būrelį nenoromis pradėjome skirstytis. Ačiū nenuilstantioms organizatorėms už šaunią popietę. Ilgiausių metų jums valio!

Viltis Kruzienė

Melbourno Ramovėnai

Santūrūs Ramovėnai, su viltingu tikėjimu į šviesesnę tautos ateitį, susirinko šeštadienio popietę, birželio 8 d., į Kankinių koplyčią, Lietuvių Namuose, pagerbti vistus mirusius Ramovėnus ir pasimelsti už juos.

Koplyčia, gražiai gelėmis papuošta, vos sutalpino atvykusius Ramovėnus su šeimomis. Karių kapelionas dr. Pr. Dauknyš iškilmingas šv. Mišias aukojo už Melbourno ir apylinkių mirusius Ramovėnus. Skaitymus atliko Ramovėnų pirm. Vladas Bosikis. Kapelionas dr. Dauknyš iškėlė Ramovėnų valdybos globos jausmą savo nariams ir jos rūpestį organizacijos kultūrinio ir religinio gyvenimo puoselėjimu.

Didelį iškilmingumą ir netikėtumą pamaldoms suteikė viešnia, sugrįžusi iš Jungtinių Valstijų, solistė Virginija Bruožytė, kai ji savo skaidriu ir kristolas balsu pagiedojo keturias giesmes: „Parveski Viešpatie“, „Višpatie pasigailėk“, „Kaip ilgesingai“ ir pabaigai labai jausmingai ir profesionaliai - Schuberto „Ave Maria“. Mes, kurie klausėmės buvo nustebę jos balso pajėgumu ir verte ant kiek jis patobulėjo. Vargonėliais palydėjo Zita Prašmutaitė.

Pasibaigus pamaldoms, Ramovėns pirm. Vl. Bosikis pakvietė visus į klubo patalpą užkandai ir kavutei. Pasitiprinus visiems p. Valaitienės su pagelbininkėmis paruoštomis

dešrelėmis su priedais, pirm. Vl. Bosikis pasveikino visus susirinkusius, padėjavo, kad karių organizacija yra senėjanti ir smarkiai mažėjanti. Kvietė įsijungti Jaunesniems, nors ir būtų netarnavę Nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje. Padėkojo solistei Virginijai Bruožytei už puikiai atliktas giesmes koplyčioje; pasveikino ir su ja atvykusį jos sužadėtinį ir palinkėjo abiemis geriausios sėkmės ruošiantis čia Melbournе vestuvėms ir įteikė jai gėlių.

Padėką išreiškė ir pianistei Zitai Prašmutaitei už palydą vargonėliais koplyčioje. Nepamiršo padėkoti ir šeiminkėms už maisto paruošimą, skanių tortų ir pyragų iškepimą.

Kapelionui dr. Daukniui pareiškė didžiausią padėką ir išreiškė, kad be jo šis subvumas nebūtų įvykęs.

Pabaigai pakvietė visus vaišintis skania pupelių kavute ir įvairiais saldžiais skanėstais, bet Ramovėnas Gustavas Narušis sulaukė minutę visus skubančius prie kavutės ir išreiškė visų susirinkusių Romovėnų vardu pirmininkui Vladui Bosikiui padėką už suorganizavimą šio subvumo visų mirusių Ramovėnų pagerbimui ir bendrai už gerą vadovavimą.

Belieka tik palinkėti Ramovėnams vis likti dvasioje jaunais.

Al. Baltrukonienė

Kun. Dumbliauskas mirė Karagandoje

Kazachstano katalikam P. opiezius įkūrė Karagandos apaštalinę administratūrą, jai vadovauti paskyrė apaštalinį administratorių marijoną kunigą Lengą. Kazachstanas savo plotu yra viena didžiųjų sovietinių respublikų, bet jos gyventojų skaičius tesiekia vos 16-ka milijonų. Vietiniai gyventojai yra Islamo religijos išpažinėjai, krikščionys yra vadinami ateiviai - rusai, ukrainiečiai, lenkai ir vokiečiai. Yra nemaža katalikų, tiek lotynų, tiek rytų bizantiečių apeigų. Katalikų bendruomenės Karagandoje, Alma Atoje, Dzambule ir kitur, turi bent vieną kunigą, kuris, galimybių ribose, siekia dvasiškai aptarnauti ir kitose vietovėse gyvenančius tikinčiuosius, juos periodiškai lanko. Vadinami ateiviai Kazachstane - daugiausia bolševikų deportuoti žmonės. Tarp jų yra apie milijoną vokiečių, kurių pusė yra katalikai, apie šimtą tūkstančių lenkų, nemažai ukrainiečių. 1964-ais metais misijų darbui į Kazachstaną atvyko lietuvis kunigas Albinas Dumbliauskas. Karagandoje jis subūrė lietuvių, lenkų, vokiečių ir rusų katalikų bendruomenę pastatė bažnyčią, drauge su kitais kunigais keliavo po visą Vidurio Aziją, dvasiniai aptarnavo ten gyvenančius katalikus. Kunigas Dumbliauskas staiga mirė Karagandoje šių metų sausio mėnesį.

LRTV

Atviras laiškas „Tėviškės Aidams“

Is Lietuvos atvykusiu, vaizduojanti „aukšto lygio lituanistę“ man pačiam, vienam iš Lietuvos išleistas Australijos lietuvių dailiojo žodžio mylėtojų „Po Pietų Kryžiumi“ antologijos autorių, neigiamai atsiliepė apie knygos turinį, prilygindama jį IX-jo šimtmečio lietuvių žemo lygio rašliavai. Nebūdamas profesionaliu literatu, nesileidau į ginčą su gerbiama viešnia iš Siaurės, tik pats sau pagalvoju, ar tie visi septyni knygos redaktoriai, keturi iš Australijos ir trys iš Lietuvos, nors kiek kreipė dėmesį į elementarinę poetikos teoriją, prie kai kurių žodžių pridėdami, bereikalingas raides, tuo tuos žodžius praturtindami, kaip šunį penkta koja, ir apšlubindami eilučių ritmą.

Pavyzdžiui, prie žodžių galūnių „atleisk“, „sekiot“, „sugrįžt“, bereikalingai pridėtos „i“ raidės, ir gavosi: „atleiski“, „sekioti“, „sugrįžti“. Del to gramatika nė kiek nenukentėjo, bet jamba ir hegzametro pėdos - taip? Zinoma, kas neturi jokio supratimo apie jambių bei hegzametrinį pėdų ritmą, tai minėtiems žodžiams prikerptos raidės atrodys visiškai savo vietoj.

Modernaus kratininio eiliavimo mylėtojai, dažniausiai neįkausdami klasikinės eilėdaros, atkakliai tvirtina, kad ritmas ir rimas savo laikus seniai jau yra atgyvenęs, todėl dabar jis iš viso jau nereikalingas, ypač kaip samprotavau „aukšto lygio lituanistai“. Deja, rimas ir ritmas yra būtini tam, kas jį savo eilėraščiuose sugeba naudoti, ir nėra jokio reikalo redaktoriams eiliuotą ritmą „taisyti“.

Su gilia pagarba, tikintis, kad gal „Tėviškės Aidai“ šį mano viešą laišką paskelbs savo skiltyse.

Su gilia pagarba,

Juozas Mikštas

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbourne

Zigmas Augaitis Parapijos namo pievūčių žolės pjovimui padovanojo naują pjovimo mašinėlę, - visi jam dėkojame.

Pranas ir Genovaitė Mikuličiai Parapijos išlaikymui dovanojo \$100 aciū jiems.

Aldona Sadauskienė aukojo šv. Mišioms už Vinco Sidabros vėlę jo laidotuvių proga.

V.S. Jeršovai aukojo šv. Mišioms už Jono Urbonavičiaus vėlę jo laidotuvių proga.

Petras Venckus mirė birželio 9 d. namuose Blackburne, 65 metų amžiaus. Liūdesyje liko žmona Barbara ir vaikai.

Už Juozą Juškevičių mirties pirmose metinėse šv. Mišios birželio 30 d. sekmadienį ir paskui paminklo pašventinimas ant jo kapo Springvale kapinėse 3 val., susitikti prie kapinių office.

Geelonge Trėmimų minėjimo pamaldos šv. Jono bažnyčioje birželio 23 d. sekmadienį 9.30 val.

Latrobe Valley, Sale ir apylinkių lietuviams Trėmimų minėjimo pamaldos bus prie Moe miesto Servacijaus ir Alvinos Sabrininkų

Aukos ALF

\$25 R.D. R agauskai (170) - a.a. Jono Urbonavičiaus atminimui.

A.A. Romui Ališauskui Melbourne mirus, vietoj gėlių: \$25 R.D. Ragauskai (195); Po \$10 R.E. Semetai (320), J.O. Bratiškai (123) ir V.G. Ališauskai (920). **J.V. Zitkevičiai** (60) - a.a. Vinco Sidabros atminimui. \$5 A. Urbanavičienė.

Acīū už aukas.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdininkas

Viešnios Brisbanėje

Adelaidės Senjorių moterų ansamblis vėl judina sparnus ir rengiasi keliauti. Jos aplankė Canberroje, Hobarte, Melbourne ir Perthe gyvenančius mielus tautiečius, o dabar ruošiasi aplankyti ir Brisbaną.

Sidabriniams balsams tinka aplankyti Auksinį pajūrį ir ansamblio grakščioms šokėjoms norisi pašokti amžinos saulės mieste - Brisbanėje.

viloje ant kalno miškelyje birželio 29 d. šeštadienį 12 val.

Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos Melbourne Ramovė savo mirusiųjų narių atminimui suorganizavo iškilmingas šv. Mišias Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose birželio 8 d. Buvo pilna koplyčia žmonių, giesmes giedojo Vyrų oktetas su visais dalyviais, o iš Amerikos grįžusi ir baigusi dainavimo mokslus **Magistro laipsniu, 4 giesmes giedojo sol. Virginija Bruožytė: „Parveski Viešpatie“, „Viešpatie pasigailėki“, „Kaip ilgesingai“ ir Schuberto „Ave Marija“.** Visi buvo sužavėti nuostabiai gražiu solistės giedojimu ir pamaldos už karius baigtos Tautos himnu.

Skautų Akademikų sueiga Parapijos namuose Kensingtone birželio 23 d. sekmadienį 1.30 val.

Tremtinių minėjimas Geelonge

Tremtinių minėjimą Geelonge rengia Geelongo Apylinkės valdyba 1991 m. birželio 23 d. Minėjimą pradėsime sekančiais:-

1. Sekmadienį 9.30 val. ryte šv. Jono bažnyčioje šv. Mišias atnašaus kun. dr. Pr. Dauknys. Šv. Mišiose giedos Geelongo lietuvių choras „Viltis“. Maloniai prašome dalyvauti visas Geelongo organizacijas su uniformomis ir savo vėliavomis. Dalyvaus Melbourne DLK „Vytenio“ Saulių kuopa.
2. Po pamaldų visi vyksime į ALB Geelongo lietuvių Bendruomenės namus, kur vyks oficialus minėjimas. Paskaita skaitys inžinierius Algis Simkus. Meninę dalį paruos kultūros reikalų vedėja Gražina Pranauskienė. Pietus paruos Bendruomenės Moterų draugija. Bus renkamos aukos Lietuvai. Maloniai kviečiame visus lietuvius gausiai dalyvauti šiame svarbiame minėjime.

ALB Geelongo Apylinkės valdyba

Pirmiausia jos žada sekmadienį, liepos 21 d. pasimelsti kartu su visais St. Mary's bažnyčioje ir giesmėmis pagarbinti Aukščiausiąjį.

Po pietų padovanoti pilnos programos koncertą Ukrainiečių salėje.

Tebūna lyg junginys prie mūsų brolių ir sesių Tėvynėje, kurie per vargus ir kančias skinasi kelią į laisvę, net gyvybės negailėdami.

Klaudia Vanagienė

Padėka

A. † A. Pranui Šarkiui

mirus, nuoširdžiai dėkojame kun. dr. Pr. Dauknui už laidotuvių apeigas ir visiems pareiškusiems mums užuojautą, bei dosniai aukojusiems vietoj gėlių **Sausio 13 ir Lietuvai Pagalbos Fondams.** Dukterys Meilė, Birutė ir sūnus Rimantas su šeimomis

MELBOURNO SPORTO KLUBAS „VARPAS“ ruošia

METINIŲ BALIŲ

Kviečiame visus ir tuo pačiu laiku atsiveikinsime su mūsų sportininkais vykstant į IV Lietuvių Pasaulio Zaidynės Lietuvoje.

Balius įvyks šeštadienį liepos 7 d. 7.30 v.v. Lietuvių Namuose 50 Errol St. Nth. Melbourne.

Gros orkestras, pavaišinsime karšta vakariene ir pravesime loterią.

Bilietai \$20 asmeniui, \$15 pensininkams ir studentams.

Stalus prašome užsakyti iki liepos 4 d. pas R.Mickų 458 1840, J.Dagienė 366 2903 ir E.Vyšniauskaitė-Stephens 470 4208

SYDNĖJUS

Mūsų Mirusieji

A†A Mykolas Petronis

Sužinota iš Rookwoodo Krematoriumo Superintendento Mr. Hillier kad š.m. gegužės 9 d. buvo palaidotas mūsų Lietuvių bendruomenei daug dirbęs ir aukojęsis Mykolas Petronis, kilimo iš Vyžuonų.

Esame pritrenkti šią skaudžią žinia. Dar yra skaudžiau, kad velionis Mykolas Petronis per daug rūpesčių ir išlaidų sugebėjo atsikviesti pas save į Australiją, Lietuvoje likusią žmoną ir dukrą. Apgailėtina, kad mirus Mykolui jos nesiteikė informuoti nei Lietuvių kapelionus, nei pačią bendruomenę. Negi taip yra laidojama ir Lietuvoje?

Liūdi Lietuvių Karių „Ramovė“ skyrius ir visa Lietuvių bendruomenė, kuriai Mykolas tiek daug metų paaukojęs savo laiko ir pinigų. Tikime, kad artimoje ateityje bus gedulingos mišios už velionį Mykolą Lietuvių bendruomenėje.

A†A Antanas Statkus

Po ilgos ligos Cabramatta Nursing Home, gegužės 15 d. mirė mums artimas cabramatiškis, 88 metų, Antanas Statkus, kilimo iš Eržviko. Antanas ir Marija Statkai vertėsi prekyba Palangoje, tad atvykę į Australiją čia turėdami patirtį atidarė delikatesų krautuvę Cabramattoje ir sėkmingai vertėsi.

Statkų šeima visais laikais buvo jautri ir duosni lietuviškiems reikalams.

Po gedulingų mišių gegužės 21 d., kurias atlaikė Prel. P. Butkus, velionies palaikai buvo palydėti į Rookwoodo krematoriumą. Bendruomenės vardu atsiveikino A. Kramilius ir Ramovėnu vardu A. Vinevičius. Išsėkis Ramybėje.

Sudiev Onai Burokienei

Balandžio 1 d. po gedulingų pamaldų St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe, į lietuvių sekcijos kapus buvo palydėta 74 metų Ona Burokiene. Velionė buvo gimusi 1916 lapkričio mėn. 30 d.,

Dortmunde, kur jos tėvas buvo išvykęs specializuotis plentų statyboje.

Į Lietuvą velionė sugrįžo 11 metų. 1932 metais vedė Vilkaviškyje Petrą Buroką ir susilaukė dukros Onutės ir sūnaus Vytauto. Artėjant raudoniesiems 1944 metais su mažamečiais vaikais pasitraukia į Vokietiją. Gyveno Sedorfo ir Stadės stovyklose.

Į Australiją atvyko 1949 metais. Seima buvo išmėtyta kontrakto darbams ir tik 1952 metais įsikuria Bankstowno priemiestyje, kur sunormalėja gyvenimas. Neilgai tenka džiaugtis normaliu gyvenimu. Miršta vyras Petras ir velionė lieka sūnaus Vytauto ir marčios Jadvygos globoje. Velionė mėgo lietuvišką draugystę ir kol sveikata tarnavo dalyvavo *bendruomenės* parengimuose.

Velionė iškankinta vėžio ligos užgėso ant sūnaus Vytauto rankų. Religinės apiegos atliko prel. P. Butkus ir kun. P. Martūzas. Mišiose giedojo Dainos choristai, vargonais palydėjo A. Kramilius. Kapuose su velione atsiveikino Sporto klubo vardu Edvardas Lašaitis, „Dainos“ choro ir Ateitininkų, bei draugų vardu A. Kramilius. Amžino atilsio mirusia. Lai būna tau lengva svertinga Australijos žemelė.

A.Kramilius

Ir komunistai nuvertina Lenina

Sovietų Sąjungoje komunistai prisipažino, kad komunizmas bankrutavo: Lenino raštai yra nuvertinami, jo statulos griauamos, o Leningrado miesto pavadinimą vėl nori atkeisti į Petersburgo. Buvusi stipriausia ir įtakingiausia visoje Sovietų Sąjungoje partija, savo Centrinio komiteto plenumo turėjo prisipažinti, kad įvykiai ją pralenkė ir jos autoritetas nyksta. Net ir prezidento Gorbačiovo išleisti dekretai, ne tik Pabaltijos respublikose, bet ir kitur Sovietų Sąjungoje, yra ignoruojami. Prezidentas Gorbačiovas įspėjo, kad jeigu nebus laiku įvesta rinkos ekonomija ir nebus sustabdytas tautybių atsiskyrimo judėjimas, Sovietų Sąjunga gali pasidaryti antruoju Libanu.

Tokiam Gorbačiovo mintijumui prieštarauja įvykiai atskirose respublikose. Net ir jaunimas subruzd. Ateinantį mėnesį įvyks Rusijoje pirmasis po 1915 m. skautų kongresas.

NEBRANGIAI išnuomojama

(už dolerius) 1 arba 2 kambariai Vilniuje, Antakalnyje, įvairiam laikotarpiui. Adresas: Vilnius,

Zolyno 24-50, Tel. Nr. 74-46-29.

Mano adresas Melbourne: Liuda Valiauga, 16 Cowper St., North Brighton, Vic. 3186.

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDA

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

Business Holiday Travel (Australia) Pty. Ltd.

620 St. Kilda Road, Melbourne, 3004 Vic. Australia Telephone 510 1478 Fax 529 1293

VIENTELE LIETUVIŲ KELIONIŲ ĮSTAIGA AUSTRALIJOJ

KELIONES Į LIETUVĄ IR IS LIETUVOS, BEI VISAS PASAULIO ŠALIS.

PILNAS PATARNAVIMAS, ŽEMOS KAINOS.

REMKITE LIETUVIŲ FIRMA!

BALYS STANKŪNAVIČIUS, SAVININKAS

Norvegijos Stortingo nario Ingvaldo Godalo kalba Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos plenariniame posėdyje vasario 1 dieną

Brangūs kaimynai, brangūs demokratijos ir laisvės draugai! Būti pakviestam kalbėti šiame parlamente - didžiausia garbė mano gyvenime. Jūsų parlamentas yra vienas iš išskirtiniausių parlamentų pasaulyje. Šiandien jis labiau panašus į tvirtovę negu į parlamentą. Ir jis iš tikrųjų yra tvirtovė. Tai yra laisvės tvirtovė, vilties tvirtovė, tai yra visų žemiškųjų vertybių tvirtovė. Tai yra tvirtovė visų vertybių, kurios yra būtinos, siekiant sukurti geresnę visuomenę visiems žmonėms.

Pasaulis pilnas pilių ir virtovių. Bet aš žinau tik vieną, kurios gynėjai buvo beginkliai žmonės - tūkstančiai paprastų žmonių, moterų ir vyrų, senų ir jaunų, kurie sudarė gyvą skydą prieš piktus tironijos įrankius. Jie parodė pavyzdį pasauliui, pavyzdį, kuris niekada nebus užmirštas, kad sąžiningumo, humaniškumo ir demokratijos idėjos egzistuoja.

Jūsų kova nėra nukreipta prieš ką nors konkrečiai. Jūsų kova yra kova už žmogaus laisvės ir visuomenės vertybes. Būdamas čia praėjusį rugsėjį, vieną parlamento narį paklausiau: „Kodėl jūs keliate visą šitą triukšmą dėl nepriklausomybės?“ Jis atsakė dviem žodžiais: „Dėl praities ir dėl ateities“. Man nereikia šito aiškinti jums. Joks kitas kraštas nekentė nuo tokios brutalaus okupacijos, kaip kad jūsų. Trėmimai iš Baltijos šalių buvo vienas iš tamsiausių paslapčių didžiulio ir labai skaudaus žmogaus padarytų nusikaltimų sąrašo. Niekas nekovojo drąsesnės kovos už laisvę, kaip jūsų miško broliai. Jūsų atvejis yra nusikratymas paskutinių Hitlerio ir Stalino nusikaltimų liekanų.

Be laisvės nėra taikos. Negali būti taikos Europoje, kol vis Europa nėra laisva. Jūsų kova yra visos Europos kovos labui. Todėl aš pasiūliau, kad 1991 metų *Novelio* taikos premija turėtų būti įteikta trims Baltijos šalių prezidentams - Vytauti Landsbergiui, Anatolijui Gorbunovui ir Arnoldui Riuteliui.

Brangūs kolegos! Jūs buvote išrinkti savo žmonių laisvuse ir demokratiškuose rinkimuose. Štai kodėl mes į jus žiūrime kaip į teisėtus paveldėtojus laisvos Lietuvos Respublikos, kuri egzistavo prieš karą. Todėl ir jūsų vicepirmininkas buvo pakviestas atvykti į Oslą į karaliaus laidotuves. Deja, jis negalėjo atvykti, bet jei būtų arvažiavęs, su juo būtų elgiamasi taip, kaip su bet kurios kitos pasaulio šalies viceprezidentu. Tai yra praktiškas pavyzdys, kuriuo mes norime parodyti, kad mes jus laikome teisėtais nepriklausomos Lietuvos Respublikos paveldėtojais. Mes dabar dirbame dėl įvairių konkrečių dalykų. Esame labai dėkingi už jūsų kvietimą Norvegijos parlamentarams atvykti į jūsų šalį. Tai suteikia mums galimybę pademonstruoti savo solidarumą su jūsų linija ir pažinti jus ir jūsų kraštą. Aš galiu jus užtikrinti, kad kiekvienas norvegas, kuris buvo čia, yra jūsų laisvės armijos kovotojas. Aš siūlyčiau, kad mes šio vizito metu sudarytume konkretų mūsų dviejų parlamentų bendradarbiavimo planą. Žingsnis po žingsnio mes pasieksime savo

tikslą: laisva Lietuva - pilnateisė Siaurės kraštų šeimos narė.

Ranka rankon, aš tikiuosi, mes tapsime integruotais laisvos Europos nariais. Tai tikrai bus. Aš tikiu, kad taip bus su visa Rytų Europa, įskaitant ir Rusiją, tad susikibkime rankomis su tomis jėgomis Rusijoje, kurios svajoja apie laisvę, demokratiją ir sąžiningą gyvenimą. Tad kovokime kartu už vieningą Europą, kurioje visi būtų laisvi.

Užlopyti seną imperijos mundurą

Romos dienraštis „Il Messagero“ išspausdino interviu su Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatu, rašytoju Kaziu Saja. Interviu pavadinimas „Užlopyti seną imperijos mundurą? To nepakanka“.

Kazys Saja Italijos skaitytojams pasakoja apie pastarųjų dviejų mėnesių įvykius Lietuvoje, prisimena kruviną sausio 13 naktį.

„Tai buvo tretysis bandymas užgniauzti Lietuvos Nepriklausomybę - sako Saja. Iš pradžių buvo bandoma sukirsti Lietuvoje gyvenančias tautas, paskui mus bankė pasmaugti ekonomine blokada. Ir galų gale buvo ryžtasi armijos pagalba nuversti teisėtą Lietuvos vyriausybę.“

Atsakydamas į žurnalisto klausimą - kas yra atsakingas už kraujo praliejimą Lietuvoje, - Kazys Saja kategoriškai paneigia versiją, kad Gorbačiovas čia niekuo dėtas ir nieko apie Vilniaus įvykius nežinojęs.

Dabar viskas greitai keičiasi. Viskas prasidėjo praėjusį pavasarį, kai jūsų premjerė atvyko į mūsų šalį. Daugelis palaimingai miegojo, nepaisydami daugelio žmonių išpėjimų. Tačiau kruvinoji sausio 13-osios naktis Vilniuje pažadino pasaulį. Pasaulis pabudo. Dabar mes einame pirmyn kartu, ir kartu mes laimėsime. Dievas telaimina jus sėkmei!

„Lietuvos Aidas“ Nr. 25 1991.II.5

„Jam skambino pirmininkas Landsbergis apie karo veiksmus Vilniuje jam kelis kartus pranešė Jelcinas, - sako Saja - Tačiau jokių žygių smurtą sustabdyti Gorbačiovas nedarė. Toliau kalbėdamas apie Sovietų lyderį, kurį dar daug kas Italijoje laiko vieninteliu žmogumi, galinčiu perkeisti sovietinę imperiją į civilizuotą demokratinę valstybę, Kazys Saja sako: „Jis emėsi lopyti seną Imperijos mundurą. Iš pradžių ir mes galvojome, kad to munduro Gorbačiovas atsisakys. Bet klydome. Ko gero, Gorbačiovas nesitiekė, kad Sovietų pavergtų tautų laisvės siekis ir noras pradėti gyventi žmogiškai bus tokie stiprūs. Tai, kas įvyko per penkis paskutiniuosius metus, įvyko ne todėl, kad to norėjo Gorbačiovas. Tokia buvo mūsų tautų valia. Dabar Sovietų prezidentui pats laikas apsispręsti - ar turėti nepriklausomus ir draugiškus kaimynus, ar prie kiekvieno iš mūsų pastatyti po kareivį.“

LRTV

PERTHAS

Kunigas dr. Alfonsas Savickis sugrįžo atgal į Perthą ir aptarnaus tautiečius religiniais reikalais. Gegužės 19d. St. Francis bažnyčioje atnašavo šv. Mišias lietuviams drauge su kun. R. Rutkauskas. Per pamokslą kun. dr. A. Savickis pranešė, kas jis visam laikui yra

sugrįžęs patarnauti lietuvių dvasiniams reikalams. Jis sugrįžo iš krokodilų krašto į gulbių kraštą.

Kurį laiką kn. R. Rutkauskas, angliškai kalbantis lietuvis, aptarnaudavo Pertho lietuvius.

Sveikiname kun. dr. A. Savickį sugrįžusį atgal pas Pertho lietuvius!

Iš kairės į dešinę: radio valandėlės vedėjas V. Radzivanas, kun. dr. A. Savickis, kun. R. Rutkauskas ir kunigo tėvas Rutkauskas.

Contal Travel Pty. Ltd.

LICENCE NO. 1A-251-6

• 126a Grote Street, Adelaide, South Australia 5000
Telephone: (08) 212 6477 Fax: (08) 212 3621

• 178 Grand Junction Road, Pennington, South Australia 5013
Telephone: (08) 47 8877 Fax: (08) 47 8877

Your relatives in the Baltic Republics need your HELP

P-5A	Price Aud \$48-00
1. Ham	3 x 454g
2. Sugar	3 x 1000g
3. Rice	3 x 500g
4. Macaroni	2 x 500g
Nett Weight: 8.80kg	

Let CONTAL help you

Many more parcels to choose from / no additional fees or costs
For more information call us

Trim Pabaltijo

respublikom šiuo tarpu nebus suteiktas stebėtojų statusas Europos Tarybos parlamentinėje asamblėjoje. Tai buvo patirta iš italų delegacijos šaltinių. Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybės praėjusių metų pabaigoje kreipėsi į Europos Tarybą Strasbūre, prašė, kad Taryba jas pripažintų, priimtų pabaltiečių atstovus kaip stebėtojus Europos Tarybos parlamentinėje asamblėjoje, panašiai kaip buvo priimti Sovietų Sąjungos, Lenkijos, Rumunijos, Bulgarijos ir Jugoslavijos atstovai. Europos Taryba, betgi, dabar prašymą atmetė. Italų delegacijos narys pasakė, kad Pabaltijo kraštų klausimas esąs labai sudėtingas ir dargi pavojingas, tai tartum ledkalnis sovietinėje jūroje. Jis pridūrė, kad Europos Taryba vengianti visko, kas galėtų sutrukdyti jos dalykiškus ryšius su sovietų centre valdžia.

Kelios dešimtys tūkstančių bulgarų, Sofijoje pagerbė komunistinio teroro aukų atminimą. Iškilmes ir eiseną miesto gatvėmis surengė demokratinė jėgų sąjunga dalyvaujantis krikščionių komitetas „Išsigelbėjimas“. Eisenos dalyviai laikė rankose degančias žvakutes, skandavo antikomunistinius šūkius, reikalavo, kad Bulgarijoje būtų įgyvendinta visiška demokratija. Prie tautinės kultūros rūmų, Sofijos miesto centre, stačiatikių kunigas Saviev, svarbiausiojo bulgarų opozicijos judėjimo vicepirmininkas, vadovavo pamaldom, per kurias buvo prisiminti komunistiniuose lageriuose žuvę 180,000 bulgarų. Bulgarijos demokratinė jėgų sąjunga nusprendė kasmet gegužės 5 d. prisiminti ir pagerbti komunistinio teroro aukas, pasiūlė, kad jom būtų pastatytas paminklas.

Bolivijoje besidarbuojantis lietuvis kunigas Aleksandras Bendoraitis buvo sunkiai susirgęs, jį ištiko trombozė dėl kurios apako dešinioji akis. Maža vilčių atstatyti regėjimą. Dabar tenka rūpintis išsaugoti likusią kairiąją akį. Dėl to turėjo būti paguldytas į ligoninę, buvo priverstas pirmą kartą po 30-ties metų, kaip jis pats prisipažino, nutraukti darbą. Tolimame Bolivijos Guayaramerin miestelyje misijonierius kun. Bendoraitis vadovauja ligoninės stovybai, 5-rius metus dirbo be jokių atostogų, visus aukotojų siunčiamus pinigų investavo ligoninės stovybai. Bičiuliai dabar rūpinasi sušelpsti misijonierių, kad galėtų pataisyti pašlijusią sveikatą. Įdomu, kad kaunietis inžinierius Rimas Zakarevičius beveik kasdieną palaiko trumpabanginį radijo ryšį su kunigu Bendoraičiu.

Adelaidės Gyvas Žodis

Literatūros vakaras kuriame jaunimas pagerbs Pietų Australijos rašytojus

Lietuvių Namuose
Šeštadieni Birželio 29-ta
6.30 vv Įėjimas - auka

ADLJS
Adelaidės Lietuvių Jaunimo Sąjunga